

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/185/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7812206863
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Šalata
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2017:7812206863.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Andreja Šalatu a sudcov JUDr. Slávky Zborovjanovej a JUDr. Jána Slebodníka v právnej veci žalobkyne H. Q., I. T., I. XXXX/X, zastúpenej JUDr. Ladislavom Csákóom, advokátom, Rožňava, Hviezdoslavova 4, proti žalovanému D. P., I. XXX, o zaplatenie 1 161,97 € istiny s prisl., o odvolaní žalobkyne proti rozsudku 10C/548/2012-102 zo 4.11.2015 Okresného súdu Rožňava

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Stranám sporu n e p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie (ďalej len súd) rozsudkom žalobu žalobkyne zamietol a nepriznal žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov tohto konania.

2. V odôvodnení rozsudku doslovne opísal odôvodnenie rozsudku 10C/548/2012-77 zo 17.3.2014 (ten bol zástupcovi žalobkyne a žalovanému doručený, preto nie je potrebné, ani účelne toto odôvodnenie reprodukovat) a okrem toho uviedol ako opätovne rozhodol rozsudkom 10C/548/2012-77 zo 17.3.2014, čo vyplýva z odôvodnenia uznesenia 5Co/598/2014-95 z 13.8.2015 Krajského súdu v Košiciach, že po zrušení veci na nariadenom pojednávaní účastníci zotrvali na všetkých svojich tvrdeniach a nemali ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania, žalobkyňa si uplatnila náhradu trov a žalovaný si trovy konania neuplatnil a, že z doteraz vykonaného dokazovania vyplynulo nasledovné: Žalobkyňa už v žalobe v bode II. odkazuje na § 563 O. z. a uvedené ust. je uvedené aj v jej Pokuse o zmier z 18.6.2012, kde určila lehotu plnenia do 30.6.2012. V rozsudku 10C/548/2012-42 z 11.1.2013 dospel k záveru, že došlo k poskytnutiu pôžičky a zaviazal žalovaného zaplatiť polovičnú sumu tejto pôžičky žalobkyne, pričom už pred vydaním tohto rozsudku žalovaný pri svojom prvom úkone a to odpore voči platobnému rozkazu z 10.9.2012 vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku. V tomto rozsudku pri posúdení námietky premlčania konštatoval, že nedošlo k premlčaniu, nakoľko do podania žaloby neuplynula premlčacia doba z dôvodu, že žalovanému bol určený termín vrátenia pôžičky do 30.6.2012 a žaloba bola podaná 18.7.2012. V cit. rozsudku nesprávne posúdil začiatok plynutia premlčacej doby a preto z dôvodu premlčania žalobu nezamietol. Pri ďalšom rozhodovaní vo veci rozsudkom 10C/548/2012-77 zo 17.3.2014 žalobu zamietol a to z dôvodu, že žalovaný sa dovoľal premlčania a nárok žalobkyne bol premlčaný a preto ho nepriznal. V uvedenom rozsudku zmenil právne posúdenie tejto veci, nakoľko s prihliadnutím na § 101 a § 563 O. z. a judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Českej republiky (ďalej len NS SR, resp. ČR) začiatok plynutia premlčacej doby posúdil od nasledujúceho dňa po poskytnutí pôžičky. Odvolací súd zrušil rozsudok z dôvodu, že nezodpovedal požiadavkám vyplývajúcim z § 157 ods.2 O. s. p. a preto bol nepreskúmateľný. Keďže účastníci už nenavrhlí vykonanie žiadneho dokazovania, vo veci opätovne rozhodol a rozsudok, v súlade s § 157 ods.2, riadne odôvodnil. Pri rozhodovaní o veci zmenil právne posúdenie začiatku plynutia premlčacej doby, nakoľko pri prvom rozsudku túto skutočnosť nesprávne vyhodnotil a pri druhom rozsudku opravil svoje pochybenie. Preto bol rozdiel v odôvodnení týchto

rozsudkov. Preto v tomto rozsudku (tretí v poradí) doplnil odôvodnenie tak, aby bolo preskúmateľné a presvedčivé. Z dokazovania vyplýva, že došlo k uzavretiu pôžičky medzi žalobkyňou a žalovaným, avšak nebola určená doba splatnosti tejto pôžičky. Tiež nebolo preukázané, že čas plnenia by bol daný na vôľu dlžníka podľa § 564 O. z. § 101 O. z. upravuje nie len dĺžku všeobecnej premlčacej doby, ale aj jej začiatok, ktorý je spájaný s okamihom, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz - akonáhle vznikne možnosť podať na jeho základe žalobu - actio nata. Tento deň je začiatkom plynutia premlčacej doby. Ak nebola splatnosť dlhu dohodnutá, ustanovená právnym predpisom alebo určená v rozhodnutí, možno o splnenie dlhu požiadať dlžníka kedykoľvek. Dlžník je povinný plniť dlh 1. dňa po tom, čo ho veriteľ o plnenie požiadal. Prvá objektívna možnosť vykonania práva je teda daná okamihom, keď veriteľ mohol najskôr o splnenie požiadať. Rozhodný deň pre začiatok plynutia premlčacej doby je deň, ktorý nasleduje po vzniku právneho vzťahu dohodnutého na neurčitú dobu. Pre začiatok premlčacej doby pri práve „s“ časovo neobmedzeného právneho vzťahu je rozhodujúci deň nasledujúci po dni, keď došlo k vzniku právneho vzťahu a nie deň, keď došlo k splatnosti dlhu. Na tomto právnom názore je založené rozhodnutie NS ČSR uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod R 28/84, ako aj rozhodnutia NS SR a NS ČR 33Odo/918/2006, 33Odo/846/2006, 33Odo/665/2002, 28Cdo/566/2004, 28Cdo/111/2005, 28Cdo/2645/2006 a 33Odo/1174/2005, voči ktorému bola podaná ústavná sťažnosť, ktorá bola odmietnutá rozhodnutím IIIUS/334/06 z 20.7.2006. Cieľom právnej úpravy premlčania je nabádať veriteľov pod sankciou vykonávať svoje práva včas. Právo na plnenie zo zmluvy o pôžičke sa premlčí vo všeobecnej 3 ročnej dobe a začiatok jej plynutia je spájaný s okamihom, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Ak teda nebola splatnosť dlhu dohodnutá, ustanovená právnym predpisom, alebo určená v rozhodnutí, možno o splnenie dlhu požiadať kedykoľvek. Ak môže veriteľ vyvolať splatnosť dlhu, potom môže svoje právo aj vykonať. Prvá objektívna možnosť vykonania práva je teda daná okamihom, keď veriteľ mohol najskôr o splnenie požiadať. „Jedná sa“ o deň, ktorý nasleduje po vzniku právneho vzťahu dohodnutého na neurčitú dobu. Ak teda žalobkyňa požičala finančné prostriedky žalovanému bez toho, aby sa dohodla na dobe, dokedy jej ich má vrátiť, mohla ho v súlade s § 563 O. z. požiadať už nasledujúci deň o vrátenie pôžičky. Preto jej začala plynúť premlčacia doba nasledujúci deň po požičaní peňazí a uplynula po 3 rokoch. Keďže v konaní sa žalovaný dovolal premlčania, nebolo možné žalobkyni právo na vrátenie finančných prostriedkov z titulu pôžičky priznať. Pri inom výklade začiatku plynutia premlčacej doby a to až odo dňa splatnosti, ktorý určila žalobkyňa a nie od vzniku právneho vzťahu, by došlo k neprípustnému posunutiu začiatku plynutia premlčacej doby prakticky na neobmedzenú dobu, čo by bolo v rozpore s účelom inštitútu premlčania. Z uvedených dôvodov preto opätovne žalobu žalobkyne zamietol, nakoľko jej nárok bol premlčaný. Výrok o trovách konania oprel o § 142 ods.2 O. s. p. Obaja účastníci mali v konaní rovnaký úspech aj neúspech a preto nepriznal žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov tohto konania. Žalobkyňa si spolu uplatnila 2 323,58 € v oboch spojených veciach, pričom vyhovel jej žalobe vo výške 1 161,79 €, čo predstavuje 50 % jej úspechu a 50 % úspechu žalovaného.

3. Rozsudok napadla včas podaným odvolaním žalobkyňa a uviedla: Má za to, že v posudzovanej veci odvolanie je prípustné, pretože súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205/2 písm. f/ O. s. p). a preto sa rozhodla voči tomuto rozsudku podať toto odvolanie: Podanou žalobou na OS Rožňava sa domáhala zaplata 663,88 € s úrokom z omeškania 9 % ročne od 1.7.2012 do zaplata a zaplata 1 659,70 € s úrokom z omeškania 9 % ročne od 1.7.2012 do zaplata od žalovaného. Tieto peniaze poskytla ako pôžičku svojmu bývalému zaťovi ešte v r.2007. Sumu 663,88 € mu poskytla na nákup strojného zariadenia a sumu 1 659,70 € na nákup motorového vozidla. Na splatnosti pôžičky sa nedohodli a keďže vedela, že žalovaný nemá peniaze, tak od neho ani tieto peniaze skôr nežiadala. S postupom času však začala mať obavy, či jej žalovaný tieto peniaze vráti a tak sa rozhodla prostredníctvom svojho zástupcu vyzvať žalovaného pokusom o zmier, aby jej do 30.6.2012 uhradil, o. i., aj dlžnú sumu v prospech účtu zástupcu. Žalovaný na túto výzvu nereagoval a tak splatnosť dlhu začala k 1.7.2012. Na podanú žalobu a následne vydaný platobný rozkaz žalovaný reagoval odporom, v ktorom, o. i., vzniesol námietku premlčania. Práve s odôvodnením na vnesenú námietku premlčania, OS Rožňava v napadnutom rozsudku zamietol jej žalobu s tým, že pôžička bola uzavretá, avšak nebola určená doba splatnosti tejto pôžičky, na základe čoho s poukazom na § 101 O. z. dĺžka premlčacej doby je spájaná s okamihom, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz. V prípade ak nie je splatnosť dlhu dohodnutá, alebo ustanovená právnym predpisom alebo určená v rozhodnutí, veriteľ môže o splnenie požiadať dlžníka kedykoľvek. Dlžník je povinný plniť dlh prvého dňa po tom, čo ho veriteľ o plnenie požiadal. Prvá objektívna možnosť vykonania práva je teda daná okamihom, keď veriteľ mohol najskôr o splnenie požiadať. Za rozhodný deň pre začiatok plynutia premlčacej doby považuje súd deň, ktorý nasleduje po vzniku právneho vzťahu dohodnutého na neurčitú dobu a nie deň, keď došlo k splatnosti dlhu. S uvedeným názorom súdu však nemôže súhlasiť. Ako to vyplýva aj z § 563 O. z., ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je

dlužník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal. Chcela poukázať aj na rozsudok NS SR 4Cdo 146/2008 z 31.7.2008, z odôvodnenia ktorého citoval. Za správnosť jej tvrdení svedčí aj to, že už rozsudkom OS Rožňava uvedenej sp. zn. z 11.1.2013 bolo právoplatne rozhodnuté o povinnosti zaplatiť jej 1 161,79 € s 9% ročným úrokom z omeškania od 1.7.2012 do zaplatenia. Súd túto časť nároku za premlčanú nepovažoval a zo správania žalovaného taktiež možno vyvodíť záver, že s týmto názorom de facto súhlasil, keď sa voči výroku tohto rozsudku neodvolal a dopustil tak jeho správoplatnenie. Názor súdu, že prvá objektívna možnosť vykonania práva je daná okamihom, keď veriteľ mohol najskôr o plnenie požiadať, vychádza z nepravdepodobnej situácie ako by sa mohol veriteľ zachovať a nie z toho ako sa v skutočnosti zachoval. V konečnom dôsledku sa nazdáva, že tento názor súdu nemá oporu v právnych predpisoch SR a výslovne odporuje uvedenej právnej norme (§ 563 O. z.), ale je v rozpore aj s cit. rozhodnutím NS SR. V odôvodnení súd pripúšťa začatie plynutia premlčacej doby ako proces zániku nároku skôr ako nárok vznikol, teda skôr ako sa právo mohlo vykonať. Výklad § 101 O. z. tak, ako ho podáva súd vo svojom odôvodnení, a síce že začiatok plynutia premlčacej doby, ak čas plnenia nebol dohodnutý ani inak stanovený začína dňom nasledujúcim po vzniku právneho vzťahu nie je v súlade s dôverou v právo a narúša sa tým aj princíp právnej istoty. Pod hrozbou začatia premlčania bezprostredne po vzniku právneho vzťahu obmedzuje veriteľa v jeho práve podľa § 563 O. z. požiadať o plnenie na základe jeho slobodnej vôle, čím sa -podľa jej názoru - stráca zmysel § 563 O. z. a aj jeho reálny obsah. Na základe uvedeného navrhla o podanom odvolaní rozhodnúť tak, že sa zmení napadnuté rozhodnutie súdu, žalobe sa vyhovie v zmysle jeho petitu, jej sa súčasne prizná právo na náhradu všetkých trov konania (ako trov prvostupňového, tak aj odvolacieho konania; alternatívne navrhla zrušiť napadnutý rozsudok v celom rozsahu a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

4. Podľa § 470 ods.1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

5. Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods.1 CSP - na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 379 CSP, a rozsudok potvrdil podľa § 387 ods.1 CSP, lebo je vecne správny, aj jeho dôvody sú správne, preto sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku.

6. Uplatnený odvolací dôvod nie je daný.

7. Odvolacím dôvodom upraveným v § 205 ods.2 O. s. p. zodpovedajú (v základných rysoch) odvolacie dôvody podľa § 365 ods.1 CSP.

8. Právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú účastníci podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením veci je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania) a použitie správneho ust. neznamena iba opísanie jeho dikcie, ale i jeho správne priradenie k zistenému skutkovému stavu alebo inak vyjadrené posúdením veci po právnej stránke treba rozumieť výklad o tom, z ktorých ust. zák. alebo iného právneho predpisu vychádzal (prečo pod tieto ust. podradil zistený skutkový stav) a ako ho príp. vyložil, a výklad o tom, aké majú účastníci na základe zisteného skutkového stavu podľa týchto ust. vo vzťahu k predmetu konania práva a povinnosti a ako bola preto vec rozhodnutá.

9. Súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho aj vyložil a na daný skutkový stav ho i správne aplikoval, t. zn. z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil správne závery o právach a povinnostiach strán sporu.

10. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku možno doplniť (§ 387 ods.3 CSP):

11. V uzneseniach odvolacieho súdu, ktorými boli zrušené predchádzajúce rozsudky iba pre nepreskúmatelnosť, vo vzťahu k začiatku plynutia premlčacej doby nebol vyslovený žiaden právny názor, preto súd mohol v napadnutom rozsudku posúdiť uvedenú skutočnosť odlišne než v rozsudku 10C/548/2012-42 z 11.1.2013, keď - ako priznáva - v ňom nesprávne posúdil začiatok plynutia premlčacej doby.

12. Právny názor v rozsudku NS SR, na ktorý poukazuje žalobkyňa v odvolaní, je ojedinelou odchýlkou od ustálenej súdnej praxe, preto naň nebol vzatý zreteľ.

13. Podľa § 396 ods.1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

14. Podľa § 255 ods.1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

15. Žalobkyňa nemala v odvolacom konaní úspech vo veci, preto nemá právo na náhradu jeho trov a žalovanému žiadne trovy nevznikli.

16. Pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté: 3 hlasy za (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.